

Voorziening duurzame inzetbaarheid in het PO

In de cao PO 2014-2015 zijn afspraken gemaakt over duurzame inzetbaarheid (hoofdstuk 8A) en is de BAPO-regeling vervallen. De hierin opgenomen afspraken betreffende de duurzame inzetbaarheid, geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. In onderstaande wordt ingegaan op de consequenties van deze afspraken voor de jaarrekening.

Hoe moet duurzame inzetbaarheid worden verwerkt in de jaarcijfers?

De voorschriften voor de (financiële) verantwoording zijn opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ). Specifieke richtlijnen voor onderwijsinstellingen zijn verwoord in hoofdstuk 660 van de RJ. Aanpassingen in wet- en regelgeving die mogelijk effecten hebben voor de financiële verantwoording voor onderwijsinstellingen, worden besproken in de werkgroep RJ660. In dit kader is ook bekeken welke consequenties de nieuwe afspraken in de cao PO 2014-2015 hebben voor de verslaggeving. De werkgroep heeft in dit kader geconcludeerd dat *alléén* voor gespaarde uren duurzame inzetbaarheid een voorziening moet worden ingericht¹. In dit kader is ook de Regeling jaarverslag onderwijs (Rjo) gewijzigd².

Hoe moet de voorziening voor duurzame inzetbaarheid worden gewaardeerd?

De duurzame inzetbaarheidsregeling bestaat uit drie elementen³:

1. Elke medewerker krijgt een budget van 40 uur per jaar;
2. Startende leraren krijgen daarboven op een bijzonder budget van 40 uur per jaar;
3. Oudere werknemers krijgen op de standaard 40 uur, vanaf hun 57e een bijzonder budget van 130 uur per jaar.

In een tweetal gevallen dient er een voorziening te worden gevormd.

1. Basisbudget (artikel 8A.4)

Veelal wordt het basisbudget niet ingezet voor verlofdoeleinden. Indien er echter *schriftelijke* afspraken worden gemaakt tussen werkgever en werknemer (artikel 8A.5), bijvoorbeeld voor studieverlof, dan is er wel sprake van een verplichting aan de werknemer. Aangezien in dit kader altijd sprake is van een schattingselement (de kans bestaat immers dat de werknemer de dienstbetrekking beëindigt, met pensioen gaat of overlijdt) is hier sprake van een voorziening. De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker heeft gespaard (zie schriftelijke afspraken), vermenigvuldigd met de loonkosten per uur en gecorrigeerd met de kans dat deze uren ook daadwerkelijk worden opgenomen.

2. Duurzame inzetbaarheid oudere werknemers (artikel 8A.7)

Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer conform artikel 8.A8 cao PO vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. De basis voor het waarden van de voorziening zijn deze plannen, die zwart op wit staan. Voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening wordt het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen), vermenigvuldigd met de loonkosten per uur. De uitkomst hiervan wordt vervolgens gecorrigeerd door de:

¹ Zie nieuwsbrief OCW: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financiering-onderwijs/documenten/publicaties/2016/03/17/onderwijs-cao-s-en-effect-op-jaarrekening-regeling-duurzame-inzetbaarheid-en-werktijdvermindering-senioren?utm_source=e-mailnieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=Jaarverslaggeving+Onderwijs

² Zie: <https://abonneren.rijksoverheid.nl/nieuwsbrieven/archief/jaarverslaggeving-onderwijs/14/editie/d312a33e-2481-4b7d-8516-07742cfd9e1#article1>

³ Zie: <https://www.poraad.nl/ledenondersteuning/helpdesk/cao/7-duurzame-inzetbaarheid-bapo>

1. *Eigen bijdrage*

Een werknemer moet over de uren in het kader van de het bijzonder budget voor oudere werknemers (artikel 8A.7 cao PO) een eigen bijdrage betalen. Over het basisbudget (artikel 8A.4 cao PO) hoeft daarentegen geen eigen bijdrage te worden betaald. Voor de verhouding uren met een eigen bijdrage (130) en zonder eigen bijdrage (40), kan worden uitgegaan van: 76,5% en 23,5%⁴. Bij het vaststellen van de correctie is het van belang te vermelden, dat de werkgever over het verlofgedeelte waar de eigen bijdrage van toepassing is, wel verantwoordelijk is voor de werkgeverslasten.

2. *Opnamekans en (indien materieel) discontering*

Ouderenverlof kan alleen worden gespaard op basis van een vooraf ingediend plan gedurende vijf jaren. Bij het vaststellen van de *opnamekans* gaat het dan ook om de inschatting of deze uren de komende vijf jaren ook daadwerkelijk worden inzet of dat door vertrek, overlijden of anderszins deze gespaarde uren niet worden ingezet.

Bij toepassing van *discontering* wordt er rekening mee gehouden dat een bedrag wat men nu in bezit, meer waard is dan datzelfde bedrag een jaar later. Aangezien verlofuren maximaal vijf jaar gespaard kunnen worden, kan hierbij worden uitgegaan van een gemiddelde contante waarde over een periode van vijf jaren. Discontering is overigens alleen vereist, als het effect van de tijds waarde van geld materieel/van belang is.

Kosten van vervanging worden meegenomen in de exploitatiebegroting. In de toolbox van de PO-Raad is een model opgenomen aan de hand waarvan een schoolbestuur op basis van de gespaarde uren de hoogte van voorziening duurzame inzetbaarheid kan vaststellen.

Op welk moment moet de voorziening worden vastgesteld?

In de cao staat aangegeven dat uren alléén gespaard kunnen worden op basis van een vooraf door de werknemer ingediend plan. In artikel 8A.3 cao PO staat dat over de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren *voor de zomervakantie* overleg wordt gevoerd, en dus ook over de uren die worden gespaard voor ouderenverlof. Er is daardoor sprake van een tijdsverschil tussen het moment van indienen van de plannen en de balansdatum per 31 december. Dit hoeft geen probleem te zijn voor de waardering van de voorziening duurzame inzetbaarheid: uiteindelijk zal er niet veel licht zitten tussen 31 december en een datum van voor de zomervakantie. Daarom kan voor de waardering van de voorziening duurzame inzetbaarheid van jaar T, uitgegaan worden van de plannen die voor de zomervakantie van jaar T zijn ingediend.

Hoe om te gaan met het saldo aan gespaard BAPO- verlof?

In de cao is opgenomen, dat een op 30 september 2014 opgebouwd saldo aan gespaard BAPO-verlof blijft bestaan (artikel 8A.9 lid 5 cao PO). Voor dit gespaard verlof kan echter géén voorziening worden opgebouwd. In de regelgeving (Rjo) is indertijd opgenomen, dat de kosten die samenhangen met de BAPO verwerkt moeten worden als periodekosten in de staat van baten en lasten. Besloten is om deze regelgeving *niet* aan te passen. Uiteraard staat het schoolbesturen die inzicht willen hebben op deze toekomstige lasten vrij om hiervoor een bestemmingsreserve in te richten (bijvoorbeeld naar analogie van de voorziening duurzame inzetbaarheid).

⁴ Zie ook artikel 8A.9 cao PO 2014-2015 (lid 1, sub a)